

Situatieschets

Het plangebied ligt in een weidevogelgebied. Dit gebied was ongeschikt voor weidevogels (intensieve landbouw). Na particuliere aankoop in 2007 is de functie van het plangebied veranderd, de nieuwe inrichting en het beheer daarvan leidde tot een kwaliteitsverbetering van het plangebied voor weidevogels. Anno 2011 is de eigenaar voornemens enkele bouwkundige ingrepen uit te voeren. De totale hoeveelheid oppervlak met bestemming 'wonen en bedrijf' neemt door deze ingreep af van 8000 m² naar 6.400 m² (-20%), het oppervlak agrarische bestemming neemt binnen het plangebied hiermee toe van 25.000 m² naar 26.600 m² (+6,4%). De kwaliteit van het plangebied als weidevogelgebied is hierbij niet in het geding omdat: (1) de totale hoeveelheid bebouwd oppervlak afneemt en (2) de nieuwe en toekomstige inrichting en beheer van het plangebied stimulerend en kwaliteit verhogend is.

In drie stappen wordt de bovenstaande situatieschets toegelicht; voormalige situatie (<2007), huidige situatie (2007-2011) en toekomstige situatie (>2011). Gebaseerd op de inrichting en het beheer wordt een kwaliteitsvergelijking gemaakt. Het is niet bekend dat het voorkomen van weidevogels in het plangebied is gemonitord. De kennis over de aanwezigheid van weidevogels in het plangebied beperkt zich, tot zover bekend, alleen tot uurhok (5*5 kilometer) waarnemingen (Hustings & Vergeer, 2002) en de niet arbitraire waarnemingen van de eigenaar.

Voormalige situatie (<2007)

In het verleden (<2007) was de functie van het plangebied grotendeels (25.000 m² ≈ 76%) in gebruik als grasland ten behoeve van agrarische bedrijfsvoering. Het plangebied werd daardoor intensief beheerd. Het overige deel van het plangebied (8000 m² ≈ 24%) had de functie 'wonen en bedrijf'. Na particuliere aankoop van het plangebied in 2007 is de functie van het plangebied ingrijpend veranderd.

Figuur 1 Het plangebied in de periode voor de particuliere aankoop. Het hele plangebied met uitsluiting van het woongedeelte wordt intensief beheerd wat resulteert in een lage kwaliteit weidevogelgebied

Huidige situatie (2007-2011)

In de periode 2007-2011 zijn er diverse maatregelen getroffen met als neveneffect een kwaliteitsverbetering voor het weidevogelgebied. Het achterste gedeelte van het plangebied (%) is verruigt en wordt jaarlijks eenmaal gemaaid. In hetzelfde gedeelte is ook een poel aangelegd. Het andere gedeelte is jaarlijks verhuurd aan een veehouder. Het beheer van dit gedeelte is daarbij wel geëxtensieerd. Tevens zijn de watergangen (- - -) voorzien van natuurvriendelijke oevers.

Figuur 2 Het plangebied in de periode 2007-2011. Het achterste gedeelte van het plangebied is verruigt, bevat een poel, heeft natuurvriendelijke oevers (groene stippellijn is n.v.o.) en wordt extensief beheerd. Het middelste en voorste gedeelte, met uitsluiting van het woongedeelte, worden licht intensief beheerd (verhuur met maai clause). De nieuwe beheers- en inrichtingsvormen leiden tot een boven gemiddelde kwaliteit weidevogelgebied.

Toekomstige situatie (>2011)

In de toekomstige situatie zullen een aantal beheerinrichtingen worden uitgevoerd die de kwaliteit van het plangebied als weidevogelgebied moeten verhogen. In het achterste gedeelte zullen greppels worden aangelegd, in het middelste gedeelte wordt het beheer geëxtensieerd en een poel aangelegd. Enkele perceelgrenzen zullen worden ingezaaid met een kruidenrijke mengels wat de insectenfauna moet stimuleren. Eventueel doch onwaarschijnlijke derving van de kwaliteit door bouwkundige ingrepen worden en zijn hiermede reeds ruimschoots gecompenseerd.

Figuur 3 Het plangebied in de toekomst. Het hele plangebied met uitsluiting van het woongedeelte wordt extensief beheerd. Samen met de nog uit te voeren landschappelijke ingrepen (o.a. greppels; blauwe stippellijnen en de in ontwikkeling zijnde poel) resulteert dit in een goede kwaliteit weidevogelgebied

Mogelijke aanwezigheid van primaire weidevogels

Soort NL	Soort latijn	Voorkomen*	Functie
Kievit	<i>Vanellus vanellus</i>	niet onwaarschijnlijk	foerageergebied
Kemphaan	<i>Philomachus pugnax</i>	zeer onwaarschijnlijk	broed/foerageergebied
Grutto	<i>Limosa Limosa</i>	niet onwaarschijnlijk	broed/foerageergebied
Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>	waarschijnlijk	foerageergebied
Tureluur	<i>Tringa totanus</i>	niet onwaarschijnlijk	broed/foerageergebied
Wulp	<i>Numenius arquata</i>	onwaarschijnlijk	broed/foerageergebied
Watersnip	<i>Gallinago gallinago</i>	onwaarschijnlijk	broed/foerageergebied

* Het voorkomen wordt onderstaand kort toegelicht en is gebaseerd op de Atlas van de Nederlandse broedvogels (2002).

Kievit

De aanwezigheid van de kievit in het plangebied wordt niet onwaarschijnlijk geacht. Indien het geval zal het plangebied primair gebruikt worden als foerageergebied. Akkerbouwgronden worden gebruikt als voortplantingshabitat. De kievit heeft voorkeur voor akkerland met graslanden in de nabijheid. De aanwezigheid van de soort in de directe omgeving van het plangebied is heel waarschijnlijk. De hoge landbouwintensiteit speelt een grote rol bij het lage broedsucces van de soort.

Kemphaan

De Nederlandse populatie kemphanen is drastisch afgenomen. Voorkomen in het plangebied of de directe omgeving is thans en uit de historie niet bekend.

Grutto

De aanwezigheid van de grutto in het plangebied wordt niet onwaarschijnlijk geacht. De soort komt in de directe omgeving van het plangebied voor. Intensief beheer en plaatselijk hoge predatiedrukken zijn belangrijke factoren voor de afname van de Nederlandse grutto populatie. Thans zijn sommige delen van het plangebied relatief geschikt voor de grutto.

Scholekster

De aanwezigheid van de scholekster in het plangebied wordt waarschijnlijk geacht. De soort komt voor in de directe omgeving van het plangebied. De soort prefereert graslanden als foerageergebied. Het nestelen vindt vaak plaats op nabij gelegen losse gronden. Als foerageergebied is het plangebied thans geschikt voor de scholekster.

Tureluur

De aanwezigheid van de tureluur in het plangebied wordt niet onwaarschijnlijk geacht. De soort komt voor in de directe omgeving van het plangebied. Intensief beheer lijkt geen nadelig effect te hebben het voorkomen en het broedsucces. Het plangebied is lijkt geschikt te zijn voor de tureluur. Door inrichtings- en beheermaatregelen kan de kwaliteit alleen maar toenemen

Wulp

De aanwezigheid van de wulp in het plangebied wordt onwaarschijnlijk geacht. De soort komt in lage dichtheden voor in de omgeving van het plangebied. Het is bekend dat wulpen graslanden kunnen koloniseren. Doordat sommige wulpenpopulaties omgeschakeld zijn van natuurland naar grasland zijn die populaties gevoelig geworden voor ontwikkelingen in de landbouw. Intensivering heeft dan ook een direct nadelig effect op het voorkomen en broedsucces van de soort. Het plangebied is relatief geschikt maar te kleinschalig voor een populatie wulpen.

Watersnip

De aanwezigheid van de watersnip in het plangebied wordt onwaarschijnlijk geacht. De huidige verspreiding van de soort wijst niet op een aanwezigheid in de directe omgeving. Het plangebied is momenteel in sommige delen uitermate ongeschikt; egaal, aanwezigheid hoogproductief gewas en intensief beheer. De watersnip kan na het treffen van effectieve maatregelen plotseling weer opduiken.

Conclusie en advies

Ten opzichte van de situatie van voor 2007 is de habitat voor weidevogels al aanzienlijk verbeterd door particulier initiatief en is er feitelijk al sprake van compensatie. Het opvolgen van het advies zoals omschreven in de toekomstige zorgt voor een extra stimulans van de ontwikkeling van het weidevogel gebied. Compensatie is dan ook feitelijk ingevuld.

Literatuur

Hustings, F. en J Vergeer, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden